

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Den 18 Junii 1776. Tisdagen. No 48.

Böteborgs Allehanda.

Selsingöe d. 4 Junii. Ibland 96 Skepp, som d. 30 bennes påkerade Sundet till Nordfön, woro 6 ifrån Köpenhamn til Island, och 2 til Strat Davis. I går inkom et Holländskt Skepp ifrån Petersburg med Tobaks-blader; en sällsynt laddning ifrån den orten.

Paris d. 3 Junii. Man försäkrar at Fransta och Angelska Ministeren arbetar gemenamt på twistigheternes biläggande imellan Spanien och Portugal. Några hafwa inbillat sig at Hertigen af Choiseul skulle komma i nåd och til sit förra ämbete, emedan han uppehåller sig en tid i Versailles; men då samme Herre åter begifwet sig til Chantelou, hålls det nu mera för ogrundadt. At 2:ne Fransta Skepp fört Krigs-förnödenheter til America, och blifwet upbragte af et Angelskt krigsskepp, har gifwet anledningen til rykte om krig med England; dock tros at desse Skeppen warer Angelske, eller Americanite, som fört Franst flaga. Marq. Montalembert och Gref Kauffnigat mötte hwarandra trede dag Pingst, och duellerade en fjerdels timma, i närvaro af en stor mängd åskådare. Efter några lätta blefurer & ömse sidor, åstildes de af den tillkommande wäkten. En Skift under namn af Epitre, aux Calomniateurs de la Philosophie, som förmenes utkommet under Hr Zurgots protection och talat til hans beröm, förordsfatar mycket bukter, i synnerhee bland Prelaterne och de Andelige. Anledningen til denna Skrift, har warit Biskop-parnes Herde-bref, som, efter Påsweliga Bullans förebild, anbefalt Prästerne at på Predikostolarne, tala emot Philosophien. Någre hålla Hr de Marmon'el, andre Hr de la Harpe för Auctorer til nämnde Epistel. Hr Riballier, Syndicus wid Theologiska Faculteten och Hr de Pompignan, Arkebiskopen af Wienne, angripas såsom hufwudsstödderne för Andelige Partier. Den senare skal sagt offentligen på Predikostolen, "at hwar och en Philosoph är en fiende til Thronen." I swaret herer det, "at Fanatismen allena är en fiende til Thronen." Då man undantager det burlesque stämt, som på några ställen misshåder denna Tröst, skal hon för öfrigt wara mycket wacker och wäl skrifen. Under det Drottningen nyligen går ut sit rum, möter hon Gref Maurevas och säger: "Nu sän I intet mer låta illa på mig, min kära Grefwe: se! til hwilken simplicité jag bragt min Kläddnad: Klädd i ensfärg: (à l'uni) se mina skor! blir Ni intet bestört? de äro af Satin verd-uni." Jag skulke icke blifwa bestört, Madame, swarade Grefwen, at se l' univers (l' uni verd) för Edra fötter." Detta lyckliga insfall roade Drottningen.

London d. 4 Junii. Om det äro tillförlätelige nyheter, som med de senaste depecher sägas inflytet, tyckes nu bladet wändas för Americanerne. Wid Qwebec berättas de för andra gången wara affvagne. Denna ort, som de wille bemäktiga sig före General Burgoynes ankomst med Högste och Braunsrigste tropparne, och för samma ordsak wägade en storm med 6000 man, måste de lemna med 1500 mans förlust. Några dagar efter kom Gen. Burgoyne, och man lagade sig färdig at framrycka til Mont Real, för at bemäktiga sig så wäl denna plats, som det öfriga af Canada. Då til bisogas, at General Lee lidet et nederlag i Virginien af Gen. Clinton, deruti han self tillika med årtillige Officerare blifwet til fånga tagen. Någre tro sig wäl, det Gen. Lee wid detta tillfället begärd något, som Americanerne sj trodt honom

200. Williamsburg i Virginien är besatt af Adm. Parker, och Hopkins Escadre är
 sagen. Siverhuswud äro desse upheter ännu osäkre. Det är ej en gång sannolikt
 hwad Dwebekka affären angår, emedan Floden St. Laurent först i Maji månad
 blef segelbar; och denne senare stormen skulle ske i April. Gen. Washington besä-
 ker sig med alla krafter i Boston, i förmodan, at de ifrån Europa kommande trop-
 par där försöka en Landsstigning. Gen. Howe skal vara framkommen til Halifax.
 I Carolina berättas en Corps Angelika troppar vara slagen under Gen. Dummores
 ögon. Depecher ifrån Madrid, Lisabon och Versailles innebära, at Gen. Congress-
 sen i America låtet utgå et Manifest, icke allena til desse 3:ne Riken, utan hela det
 öfriga Europa, Stor Britannien undantaget, "hvarigenom Americaniska Hamnarne
 förklarad frie för alla Nationer, och desse inbjudas til Handels drifwande med Co-
 lonierne." En Angeliskan har kommit up med project til en ny taxa; mönstret
 dertill har han taget af den sluge Holländaren, som i Batavia ärligen drager stor
 inkomst af Ebineserne, derigenom, at han emot wijs tull-afgift tillåter dem vara sina
 egna här. "Fruntimrens ära, säger Paulus, är deras här." De Angeliske Dames-
 ne misbruka deras förnämliga prydnad til förskällning. Regeringen kunde draga mye-
 len nytta af deras såsunga. En Härsejour kostar dem ärligen, utom drifspennin-
 gar, 5 til 6 guineer. Är det en Fransös, så måste han efterlikas med Hwvagn,
 och förran han börjar sit arbete, dricka sit Ebcocobade. Du kunde wäl Fruntimren
 tillåte så bruka sit egna här; men om dem ålades at betala en skilling för hwar
 salt boucle, som såres öfwer, under och på sidorne af hufvudet, skulle det ärligen
 inbringa öfwer hela Riket, 150,000 p:d St. Denna ringa taxa skulle Angeliska
 Fruntimren icke wägra at betala, eller derföre, såsom Parloter, förminska sina
 frullor. Hwad Cavallerierne beträffar, som dageligen sitta 3 timmar för Peruque-
 makares, skulle de äfwen willigt ingå samma afgift för hwar toupee och löshår. 2c.
 Wien d. 31 Maji. Wid en Häger-jagt, hwarmed Kejsertiga Hofwer, för kort
 sedan, förlustade sig i Lapenburg, fångades en Häger, som hade 5 Gulbringar på
 bröstade. Hans Maj: Kejsaren satte den bite på honom, och låt honom flyga.

Stifts-Lidningar.

I går undergeet wanligt Pastoral förhör i Consistorio, Hof-prästern hos Here
 Generalen och Commendeuren Graf Lewenhaupt, Hr Mag: Carl Fred. Bering.

Sit Swar på frågan uti Inrikes Lidningen N:o 45 ang. Ler-golf uti ladugår-
 dar, länder: at uti Deconomie Directeuren M. Staats, år 1769 af rycket urgifna
 Deconomiska Samlingars första del, pag. 109, finnes pålitelig och fullständig beskrif-
 ning om golfs anläggande af lera; hwilket med stor förmon blif:et practicerat så ut-
 som, som inomlands, och änteligen på sina ställen i Wästergötland kommit til verk-
 ställighe. För öfrigt är en smidig och fin blålera den bästa til sike golfs anläg-
 gande, då af en påbitad sike godartig lera kan erhållas golf, som trotsar med ih-
 den hellswa golffstenen eller marmorn.

Practicus.

Den 14 Junii blef sliedan Briva Boman åter arresterad, för det hon bestyktas
 en Under-Officerare wid R. ngl. Saltgaste Regimentet at vara delaktig i den stöld,
 hvarsföre hon förliden blef straffad, med 9 par Ris.

Kundgörelser.

Kongl. Bibliothecarien, Hr Afesor Björnell, har, om det Fransyska och Swens

En Real- och Nominal-lexicon såtet utgå en ny Fungibrefse, hvaras följande utdrag meddelas:

== Så snart Prof-arket af detta Lexicon utkommit, förspordes, både i Hufvudstaden och ifrån Landsorterna, en utmärkt åstundan, at så se det i werket satt och fullbordat, såsom warandes en i al affeende Nödwändighets-Bot. Sådant har icke annat kunnat, än högeligen upmuntra Utgifwarne, at äfwen ifrån sin sida gidsa ra alt, för at tilwinna Werket et widare förtroende, först, medelst Planens föderre fullkommande, och sedan medelst Werkets oafbrutna lopp. Men hwad som i synnerhet upmunt: at Underreknade, är det utlåtande, som Kongl. Maj:ts och Rikens Cancellie-Collegium behagat fölla om detta Werk, uti Des underdånige skrifvelse til Hans Kongl. Maj:st, om allernådigste A wilegii erhållande för Utgifwarne på det samma, af d. 19 April Åstl., och som så lyder: "Collegium har igenomset det wid ansöknigen bifogade Prof-ark, och finner detta Werk, som ännu här i Riket saknas, blifwa för det Almånna ganska nyttigt, och för Författarne och Utgifwarne et hebrande bewis af deras nit och osörtrudenhet, at, til Des tjenst, både möda och kostnad upoff: a: Och bör Collegium af så styrka til bifall." == Ifrån flere Landsorter, särdeles Götheborg, Stara, Carlstad, Gese och Halmstad, äro genast betydliga Requisitioner insände, och andre hafwa med wiffhet lofwat. Detta sammanlagd åläggger Underreknade en förbindelse, som de härmedelst insör Nationen åtaga sig: 1:0 At girda alt, hwad enligt Planen och Rådparens wilkor af dem girdas kan, til Werkets måsta Brukbarhet för det Swenska Almånna; 2:0 At icke taga handen ifrån Werket, för än det är fullbordat; och 3:0 At Rynda härmed så mycket möjligt wara kan, utan at skada Werkets inwärtas Godhet, med hwilken godhet Almånherens nytta egenteligen är bebunden.

Sedan första Planen af Prof-arket blifwit i det Almånna utgifwen, har och händt den förmån för detta Werk, at wisse af wåre förnämste Lärde, dets hetswe, dets på anmodan, med en aldeles patriotist och dem så mycket mera hebrande benågenhet, åtaget sig at öfwerse wisse Real-Artiklar, som egenteligen höra til de af dem ibåde Berenskapen. == Kongl. Öfwer-Hof-Predikanten Hr D. Rosen, öfwerse de Artiklar, hwilka röra Theologien och Kyrko-Historien; Hr Secreteraren och Rid. Wargentin, och Hr Professoren Bergius de öfrige, som dem tilhöra. Huru mycket sådant bidrager til Werkets fullkomlighet och Läsarnes gagn, säger sig hets.

Nominal-Artiklarne blifwa hela Werket igenom, sig likställige, och efter enabanda Märskock bearbetade: ty de hafwa blott et enda föremål eller Fransyska Språkets lärande. Med Real-Artiklarne förhåller det sig deremot helt annorlunda. Hwarje Artikel blifwer här local för Swenske Läsaren. Hwad som för wår Runskap måst höder, hwad som til wåre Bruk måst tjenar, det blifwer och måst utfört, och, efter detta affeende, alla Real-Artiklarne mer eller mindre utförlige. Således läses uti de begge redan utkomna Arken, Art. Abeille widlöftig, men framdeles blir Art. Elephant, de med jämsörd, kort. Således lemnas snart Art. Acier widlöftig, men framdeles Art. Kubis kort, o. s. w. Natural-Historien, Läkare-Konsten, Hushålningen, Handeln, Bergs-Weenskapen, Stars-Kunskapen intaga första rumet ibland Real-Artiklarne. Mythologien måste, för de gamle Auctorerens skull, också noga följas. Historien, egenteligen så kallad, hör mycket mindre hit: ty et Historiskt Lexicon är något helt annat, än et Real-Lexicon, och skulle altid kunna utgöra sig egit särskildta Werk. Denna Wetenskap widröres derföre blott. Deremot äger Lärdoms-Historien många Artiklar, som ei så saknas, i anseende til de Upåtker, som tid efter annan äro g: orde i Wetenskaperna och Konsterna. Fransyske Auctorer måste fast alle uptagas, såsom öfweralt i Fransyska Böcker förekommande. Kyrko-Historien får icke heller saknas, i anseende til den talrika längd af Secter och Rättare, af Læror

och Meningar, som där förekomma, och alla äga sina egna särskilda Namn. Ut
Geographien upagas alla betydliga, bästa Handels-orter, samt deras Rödelse. Ut-
lä de till egentliga Mathematicken, Krigs-Verketäpen, Navigationen, Håf- och
Bygnings-Konsten m. m. hörande Ord stela väl alla här förefomma och förklarad,
men Säterne helfre kunna här icke beskrivas: ty det måsta skulle då beläggas med
Calculer och Tafel, hwilket åter detta Werkes Beskaffenhet och Föremål icke med-
giffwa. Men för at undgå misstag, så mycket möjligt är, så söker man rådböia sig
wid desse, och alle öfrige både Konst- och Slögde Ord, med sådana Personer, som
om dem kunnige äro. Swenska Personer och Orter förefomma här minst, af de
goda skäl, at detta Lexicon icke är et Historiskt Lexicon, at Hr Tunells Geog-aphie
är i allas händer, och at utarbetningen af Artiklar, rörande Swenska Personer,
skulle, utomdes öndigtwis, uppehålla Werkes gång. Men hwad mera kan wara
at säga om detta Real- och Nominal-Lexicon, och de Auctorer, Revisorer, Medar-
betare och öfriga Hjelpe-medel, man nyttjat till dess förjärdigande, bespares allt till
Företalet af detta Werk. (Slutet härnäst).

Pränumerations sedlar på detta Real- och Nominal Lexicon finnas ännu några hos
Collega Molin och wäntas med första flere från Stockholm. Thuruwäl ganska
många här på orten reban pränumererat, wäntad man sig så mycket flere, då All-
mänheten nu fått en ny underrättelse, om werkets fördelar, säkerhet och dyrhet. De
första tvåänne arken äro nedfände och kunna hos bemäkte Collega läsas.

Imellan Wallen och Bruggan på Sillegatan här i Staden, är en Gård till
Salu för billigt pris, som, till någon del, genast, samt helt och hållet till nästa far-
dag kan tillrädas. En hågad köpare får af Utgifwaren weta Säljaren, med hwil-
ken sednare kan accorderas.

Drängen Anders Andersson, som wäret uti min tjenst sedan sistledne Påsk, har
oflofigen utur tjensten bortgådt, förleden Onsdags eftermiddag kl. mellan 2 och 3, utan
at någon späning om honom sedermera kunnat erhållas. Wid bortgåendet har han
oflofigen med sig taget en hel klänning af hwitt fint kläde, med ljusgrönt Schalongs-
foder samt flåta förgylda knappar, och ätwen en grå klådes kappräck, med samels-
garns knappar samt grå Manchester's krag. Efter berättelse har han gått ut genom
gamle Port. Om någon underrättelse om honom kan lemnas, ber at det må mig
meddelas, och utlösas 10 Dal. S:mt för beswäret, till den som skaffar honom till
Staden. Lars Bratt Chr:son.

Hos Hr Anders Kenck finnes, som i dessa dagar inkommet, extra godt och friskt
Spaa och Seltzer watten, Holländskt Söt och Surmjölkts Öl, Skars-peppar, Ris-
grön, Safran, Cochenille, Olivver, Bomolja på flaskor, jämte hwit Hus Salg, till
billigt pris. Pymonter och Bitter watten wäntas dageligen.

Urbjudes till salu en öfweråkt försiktig wagn, som till alla delar är uti fullt ml.
stånd, samt med nytt underrede försedd, och hwarom widare besked meddelas af
Consist. Notarien Walm. Priset är i det nogaste 300 Dal. S:mt.

Om någon bestedelig och trogen dräng åskundar tjenst nu genast här i Staden,
så lemnas på Tryckeriet underrättelse, hwarest en dylig står at erhållas.

Hos Herr Hans Jacob Beckman är nu inkommet färskt smör, uti hela och
halwa fierdingar, friskt och i år påfylt Pymonter, Seltzer, och Bitter Watten,
till billige priser.

Rättelse: Ut förra Numer står i Sleppare-tidninga ne: Jöns Windberg till
Marstrand med Schwafacher. Man låter hafwa swårt nog at gifva, hwad det war
för last: Skulle heta Sideneyger.